

Veiligheidsinstructies activiteiten IVN Twiske (bijlage E1 bij HHR)

Doel van deze instructie is om de veiligheids- en gezondheidsrisico's tijdens activiteiten van IVN Twiske zoveel mogelijk te reduceren.

Deze risico's omvatten:

- verkeersongevallen, voor, tijdens of na afloop van activiteiten zoals excursies
- ongevallen tijdens kinderactiviteiten, excursies of natuurbeheerwerk
- onvoldoende snel hulpverlening kunnen organiseren bij afgelegen excursies
- gezondheidsrisico's als gevolg van de ziekte van Lyme
- het risico van onweer

Weet dat de IVN-afdeling verzekerd is (zie [IVN Twiske Wettelijke verzekeringen](#))

De instructie

1. Verantwoordelijkheid:

De coördinatoren van de werkgroepen stellen hun actieve werkgroepleden op de hoogte van de afspraken over het waarborgen van de veiligheid van deelnemers aan de activiteit.

De excursieleider/begeleider van een activiteit is verantwoordelijk voor de naleving van deze instructie.

2. Taken ter voorbereiding van de activiteit

- Schat voor aanvang van de activiteit in welke mogelijke risico's zich kunnen voordoen en neem daar maatregelen op. Doe dit eventueel a.d.h.v. een risico-inventarisatieformulier. De werkgroep Ratteneiland werkt altijd met een risico-inventarisatieformulier.
- Ga na waar in afgelegen (natuur)gebieden de dichtstbijzijnde weg of bebouwing is, zodat in noodgevallen de hulpverleners naar een herkenbare locatie kunnen gaan.
- Geef relevante informatie van tevoren door aan de deelnemers of aan de samenstellers van de excursieagenda: afstand, tijdsduur, begaanbaarheid van de route en aanwijzingen over de kleding en schoeisel.

Organiseer voldoende begeleiding: bij voorkeur tenminste één extra begeleider.

Zeker bij een excursie met een grote groep of een wandelexcursie in een afgelegen gebied is een extra begeleider essentieel.

Bij fietsexcursies zijn 2 begeleiders verplicht.

- Overleg met en instrueer medebegeleiders.
- Zorg vooraf voor de benodigde hulpmiddelen:
  - Verbandset (voor de inhoud zie **Inhoud verbanddoos bij IVN-excursies**).
  - Routekaart van het excursiegebied.
  - Mobiele telefoon.
  - Bandenplakspullen (bij fietsexcursies).
  - Verlichting (bij duisternis).
  - Routebeschrijving naar startplek excursie (bij carpoolen)
  - Neem de calamiteitenkaart mee (zie **Calamiteitenkaart**)

3. Taken tijdens de activiteit

Stem de onderstaande taken af met de medebegeleider(s).

- Tel het aantal deelnemers (voor en na afloop van de excursie), kruis ze aan op de deelnemerslijst of laat deelnemers een paraaf zetten.
Bij de werkgroep Ratteneiland zijn deelnemers verplicht een paraaf te zetten waardoor ze laten weten dat hen verteld is waar de verbanddoos staat en welke risico's er zijn aan deelname.

- Indien deelnemers met elkaar meerijden met de auto, naar en van de activiteit:
Laat weten dat carpoolen buiten de verantwoordelijkheid van IVN valt.

De bestuurder van de auto is zelf verantwoordelijk voor een inzittendenverzekering en voor het naleven van de verkeersregels.

- Instrueer de groep bij aanvang van de activiteit:

- Over eventuele risico's en dat iedere deelnemer op eigen verantwoordelijkheid mee doet (dit kan ook al in de bevestigingsmail na opgave vermeld zijn)
- Wijs op het risico van tekenbeten (zie **Instructie tekenbeten**).
- Wijs op correct gedrag naar de omgeving (flora, fauna, omstanders);
- *Bij een excursie: geef de afstand, tijdsduur en route van de excursie aan
- Wijs op gevaarlijke situaties (zoals verkeerswegen, prikkeldraad, valgevaar, diep water).
- Wijs de deelnemers erop dat ze bij elkaar blijven en zich bij de excursieleider afmelden bij eerder vertrek.

*Bij een kinderactiviteit: geef de planning, tijdsduur en activiteiten aan en zorg ervoor dat groepjes bij elkaar en bij de leiding blijven

*Bij natuurwerk: geef tijdsduur, pauze en werkzaamheden aan. Geef instructie op het gebruik van gereedschap.

- Zorg dat de groep zoveel mogelijk bij elkaar blijft. Geef met name de extra begeleider de taak om ervoor te zorgen dat deelnemers niet achterblijven, afdwalen of ongemerkt een ongeluk krijgen.

- Let op de weersomstandigheden.

Gladheid, storm en onweer kunnen grote risico's met zich mee brengen. Ga bij dreigend onweer niet verder met de activiteit (zie **Instructie bij onweer**).

- Bij een fietsexcursie:
    - Laat bij voorkeur 1 begeleider voorop en 1 begeleider achteraan rijden.
    - Let erop dat men niet gevaarlijk naast elkaar rijdt op de openbare weg.
    - Let extra op met het oversteken van wegen (bij voorkeur gezamenlijk).
  - Bij een ernstig ongeval of onwel worden:
    - Waarschuw bij ernstige situaties het alarmnummer 112.
    - Zorg dat iemand de hulpverleners kan opvangen en naar de plek van het ongeval kan leiden.
    - Beslis over voortgang van de wandeling of excursie.
    - Zorg voor een goede begeleiding van zowel het slachtoffer als van de rest van de groep.
- Nadere informatie: zie **Instructie bij ernstige ongevallen**.
- Bij minder ernstige ongevallen:
    - Verleen zo mogelijk en nodig eerste hulp, met behulp van de verbandset.
    - Regel vervoer van het slachtoffer naar huis of de huisarts. Zorg altijd voor begeleiding.
  - Bij het zoekraken van deelnemers: Beslis op basis van de situatie ter plekke welke acties nodig zijn.
  - Bij schade aan derden: Stel een schriftelijke verklaring op met een beschrijving van de toedracht en de omvang van de schade. Laat deze verklaring door de betrokken partijen ondertekenen.

4. Taken na de activiteit

In geval van een ongeval, bijna-ongeval of schade:

- Licht zo snel mogelijk het bestuur in.
- Maak een schriftelijk verslag voor het bestuur met informatie over de plaats & datum, betrokken personen, verloop van de gebeurtenis en de schade en/of het letsel.

5. Bevoegdheden van de begeleider van de activiteit

- Het afbreken van de wandeling, fietstocht, natuurwerk of activiteit op het moment dat er gevaar bestaat voor de deelnemers.
- Afwijken van de route, bijvoorbeeld bij slechte weersomstandigheden.

Een aantal van bovenstaande instructies zijn van groter belang bij excursies in afgelegen natuurgebieden dan bij excursies in stad, dorp of parken.